

(Børne-) fattigdom i København 2023

- Udbredelse og fattigdomsgrænser

Afrapportering

Indhold

	Side
Hovedresultater	<u>3</u>
Baggrund og formål	<u>5</u>
Udbredelse af (børne-)fattigdom i København	<u>8</u>
Længerevarende fattigdom	<u>16</u>
Bilag 1 - Analyse af overlap mellem opgørelsesmetoder	<u>19</u>
Bilag 2 - Betydning af huslejeniveauer for fattigdom	<u>23</u>
Bilag 3 - Metoder til opgørelse af fattigdom	<u>27</u>

Hovedresultater - fattigdom i København

Flere københavnere er fattige opgjort efter medianmetoden end efter budgetmetoden.

Tabel A Fattige københavnere, 2021

Fattige københavnere		
	Antal	Andel af befolkningen
Personer i København i alt	644.424	
Antal fattige efter medianmetoden	33.593	5,2
Antal fattige efter budgetmetoden	28.734	4,5
Fattige børn		
Børn i København i alt (0-17 år)	110.513	
Antal fattige børn efter medianmetoden	5.949	5,4
Antal fattige børn efter budgetmetoden	4.467	4,0
Familier med børn		
Antal børnefamilier i København i alt	78.325	
Antal fattige børnefamilier efter medianmetoden	3.552	4,5
Antal fattige børnefamilier efter budgetmetoden	2.629	3,4

- Flere københavnere er fattige, når medianmetoden anvendes, end når budgetmetoden anvendes som opgørelsesmetode
- Det skyldes, at der er flere københavnere, som tjener under halvdelen af medianindkomsten, end der er københavnere, som ikke har råd til at afholde minimumsbudgettet
- Fattigdomsgrænsen i København for en voksen, der bor alene, er på 11.155 kr. pr. mdr. efter budgetmetoden og 11.456 kr. pr. mdr. efter medianmetoden
- I 2021 var ca. 28.700 københavnere fattige efter budgetmetoden. Af dem var cirka hver syvende under 18 år (4.500). Efter medianindkomstmetoden var ca. 33.600 københavnere fattige og 6.000 var under 18 år.

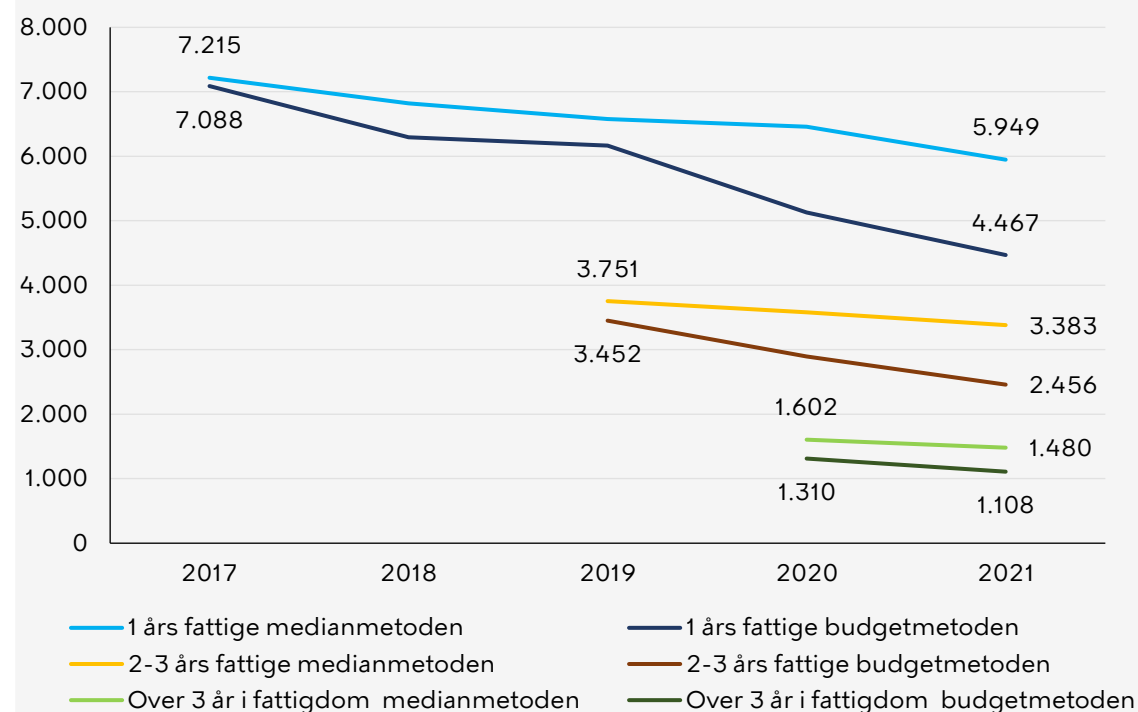
Note: Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende, tæller ikke med i opgørelsen. Se Bilag 3 for uddybende forklaring på metoderne og afgrænsning af population.

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative ressourcecenter

Hovedresultater - Længerevarende børnefattigdom

Mere end halvdelen af fattige børn i København er fattige i 2 år i træk eller mere. Hver fjerde fattige barn i København har været fattig i mere end 3 år i træk.

Figur A. Antallet af fattige københavnske børn efter budget- og medianindkomstmetoden - fordelt på varighed

Note: Viser antallet af københavnske børn, der befinder sig under fattigdomsgrænsen for enten medianmetoden eller budgetmetoden. Yderligere er det delt op på, om barnet har været fattig henholdsvis 1 år, 2-3 år eller over 3 år i træk.
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative ressourcener

- I perioden 2017 til 2021 er 1.100 børn opgjort efter medianmetoden og 2.700 børn opgjort efter budgetmetoden løftet ud af fattigdom
- Antallet af børn i længerevarende fattigdom er lavere end antallet af børn, der er fattige i ét enkelt år
- Det er dog mere end halvdelen af de fattige børn, der er fattige i 2 år eller mere, og hver fjerde har været fattig i mere end 3 år i træk
- I 2021 havde knap 3.400 børn efter medianmetoden og knap 2.500 børn efter budgetmetoden været fattige i 2-3 år
- I 2021 havde knap 1.500 børn efter medianmetoden og godt 1.100 børn efter budgetmetoden været fattige i mere end 3 år i træk.

Baggrund og formål

Baggrund og formål

Baseret på et medlemsforslag pålagde Københavns Borgerrepræsentation d. 2. marts 2023 Økonomiforvaltningen (ØKF) med inddragelse af Socialforvaltningen (SOF), at udarbejde en model for en (børne-)fattigdomsgrænse, som baserer sig på budgetmetoden, og som årligt holdes op mod medianmetoden.

Som håndtering af medlemsforslaget vedtog Borgerrepræsentationen d. 22. juni 2023, at:

1. Økonomiforvaltningen opgør (børne-)fattigdomsgrænsen med udgangspunkt i (børne-)fattigdomsgrænsen i Rockwoolfondens minimumsbudgetter for forskellige familietyper
2. Forbrugsområdet bolig/husleje baseres på det aktuelle huslejeniveau i Københavns Kommune for private leje- og almene boliger
3. Fattigdomsgrænsen opgøres første gang ultimo 2023, og fremadrettet afrapporteres til Økonomiudvalget i en særskilt rapport om status på (børne-)fattigdom i Københavns Kommune.

Denne afrapportering er første opgørelse af (børne-)fattigdom i København. Opgørelsen er i år suppleret med en analyse af overlappet med fattigdomsopgørelsen med afsæt i medianindkomstmetoden for at undersøge, om der er systematiske forskelle mellem metoderne. Overlapsanalysen fremgår af bilag 1. Betydning af huslejeniveauer fremgår af bilag 2, mens bilag 3 uddyber de to opgørelsesmetoder.

Fremadrettet vil opgørelsen af (børne-)fattigdommen udarbejdes årligt og udkomme ultimo året.

Budgetmetoden og medianindkomstmetoden

I afrapporteringen opgøres fattigdom på to forskellige måder. Den ene er medianmetoden, som også anvendes af Danmarks Statistik. Den anden er budgetmetoden med udgangspunkt i Rockwoolfondens minimumsbudgetter. I det følgende gennemgås hovedtrækkene i de to metoder. Metoderne er uddybet i bilag 3.

Budgetmetoden

I *budgetmetoden* fastsættes et minimumsbudget, der består af nødvendige udgifter til forskellige forbrugsområder (fx udgifter til mad, beklædning, transport, kommunikation, bolig m.v.). Dvs. der opstilles et skøn for det minimum af udgifter en husstand af en given sammensætning forventes at skulle afholde for at opretholde en acceptabel levestandard. Hvis husstanden har en disponibel indkomst, der er lavere end minimumsbudgettet, anses husstanden som fattige.

Forbrugsområderne, der er opstillet af Rockwoolfondens Forskningsenhed fra 2016, er pris- og lønfremskrevet vha. Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks for at tage højde for inflation. Udgifterne til bolig er beregnet særskilt, så de afspejler det gennemsnitlige huslejeniveau i Københavns Kommune for leje- og almene udlejningsboliger. Dette for at tage højde for, at huslejeniveauet i København er højere end på landsplan. Udgifterne til dagtilbud er beregnet på baggrund af takster og fripladstabeller i Københavns Kommune. Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende er ikke med i opgørelsen.

Medianindkomstmetoden

Medianindkomstmetoden (medianmetoden) måler relativ fattigdom. Medianindkomsten er den indkomst, som ligger midt i indkomstfordelingen i befolkningen. Med andre ord, er det den indkomst, hvor halvdelen af befolkningen har en højere indkomst og halvdelen har en lavere indkomst. En familie med en indkomst, der er lavere end 50 pct. af medianindkomsten, betegnes som fattige. Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende er ikke med i opgørelsen.

Se bilag 3 for yderligere uddybning af metode og afgræsning af population.

Udbredelse af (børne-)fattigdom i København

Fattigdomsgrænser

Fattigdomsgrænserne efter budgetmetoden og medianmetoden ligger meget tæt på hinanden. Fattigdomsgrænsen for en børnefamilie med to børn i København er på 24.817 kr. pr. mdr. efter skat med budgetmetoden og 25.226 kr. pr. mdr. efter skat med medianmetoden.

Tabel 1. Fattigdomsgrænser pr. måned for forskellige familietyper, budgetmetoden og medianmetoden

Familietype	Budgetmetoden	Medianmetoden
Enlig	11.155	11.456
Enlig + 1 barn	15.033	15.994
Enlig + 2 børn	18.438	20.034
Enlig + 3 Børn	21.979	23.968
Par	16.399	17.185
Par + 1 barn	21.012	21.541
Par + 2 børn	24.817	25.226
Par + 3 børn	28.702	29.219

Note: Det viste *minimumsbudget* i tabellen er et simpelt gennemsnit af minimumsbudgettet for hver familietype. Medianmetoden er et vægtet gennemsnit pba. familiesammensætninger på landsplan opgjort som 50 pct. af DSTs ækvivalerede medianindkomst for hver familietype. Læs mere om ækvivalering i *Bilag 3 - Medianindkomstmetoden*. Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

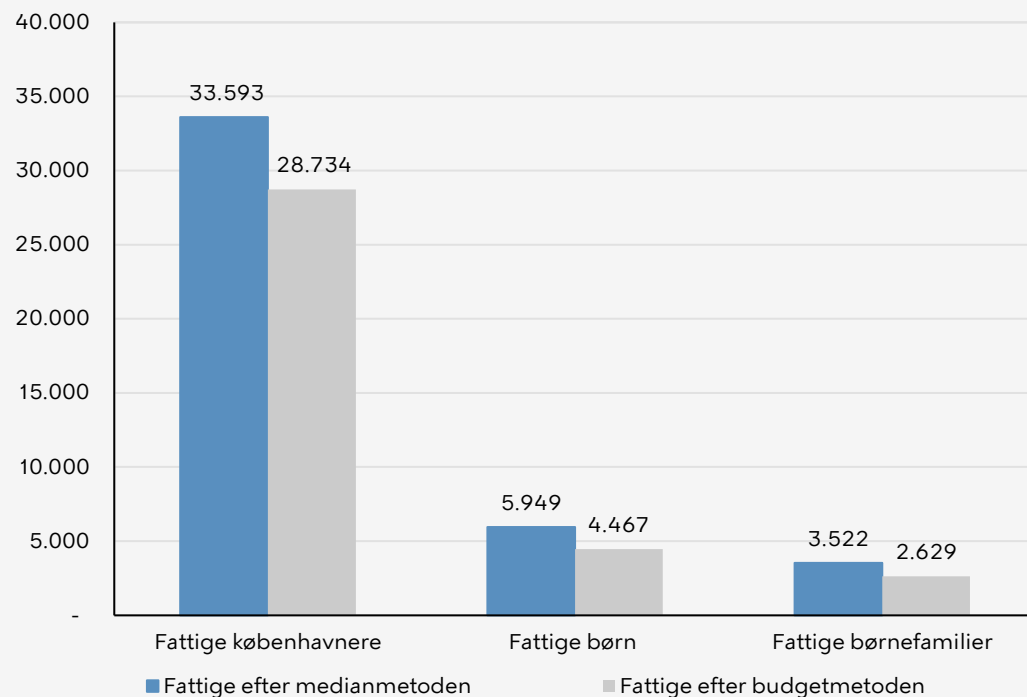
- Fattigdomsgrænsen er udtryk for, hvor meget en person eller en familie i gennemsnit skal tjene* efter skat for ikke at betegnes som fattig
- Antallet af fattige er dermed alle de københavnere, der i et givent år falder under grænserne
- Fattigdomsgrænsen i København for en voksen er på 11.155 kr.pr. mdr. efter budgetmetoden, og 11.456 kr. pr. mdr. medianindkomstmetoden
- Fattigdomsgrænsen for et par med to børn er på 24.817 kr. pr. mdr. efter budgetmetoden og 25.226 kr. pr. mdr. efter medianmetoden
- Som det fremgår af tabel 2 ligger grænserne meget tæt på hinanden på tværs af familietyper. Fattigdomsgrænserne for de to metoder er altså overvejende ens
- Dog er stiger forskellen mellem fattigdomsgrænserne en lille smule med antallet af børn i familierne.

*Disponibel indkomst efter skat (inkl. diverse tilskud såsom børnepenge og boligsikring), ekskl. pension., 2021

Antal fattige københavnere 2021

33.600 københavnere er i 2021 fattige opgjort efter medianmetoden, heraf knap 6.000 børn. Opgjort efter budgetmetoden er ca. 28.700 københavnere fattige i 2021, heraf knap 4.500 børn.

Figur 1. Fattige københavnere, 2021

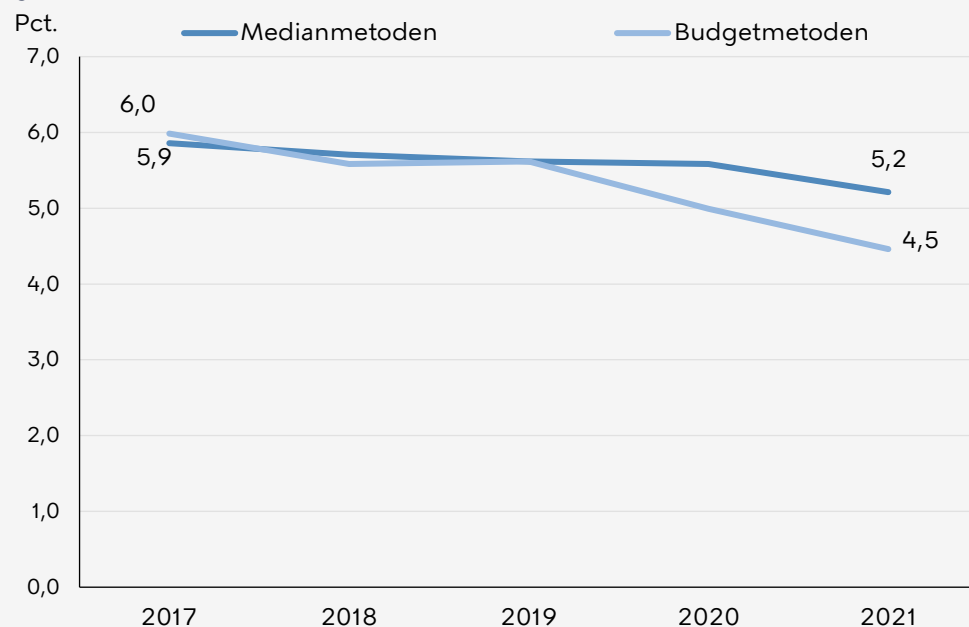
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

- Knap 33.600 københavnere er fattige efter medianmetoden, mens det gælder godt 28.700 københavnere efter budgetmetoden
- Knap 6.000 børn falder under fattigdomsgrænsen efter medianmetoden, mens det gælder knap 4.500 børn efter budgetmetoden
- Godt 3.500 børnefamilier er fattige efter medianmetoden, mens det efter budgetmetoden er godt 2.600.

Udvikling i fattigdom blandt københavnere fra 2017 til 2021

Andelen af fattige københavnere er faldet siden 2017. Faldet er størst efter budgetmetoden, hvilket forventeligt skyldes, at indkomsten i samfundet fra 2017 til 2021 generelt er steget mere end prisen på varekurven.

Figur 2. Udvikling i andelen af fattige københavnere, 2017-2021

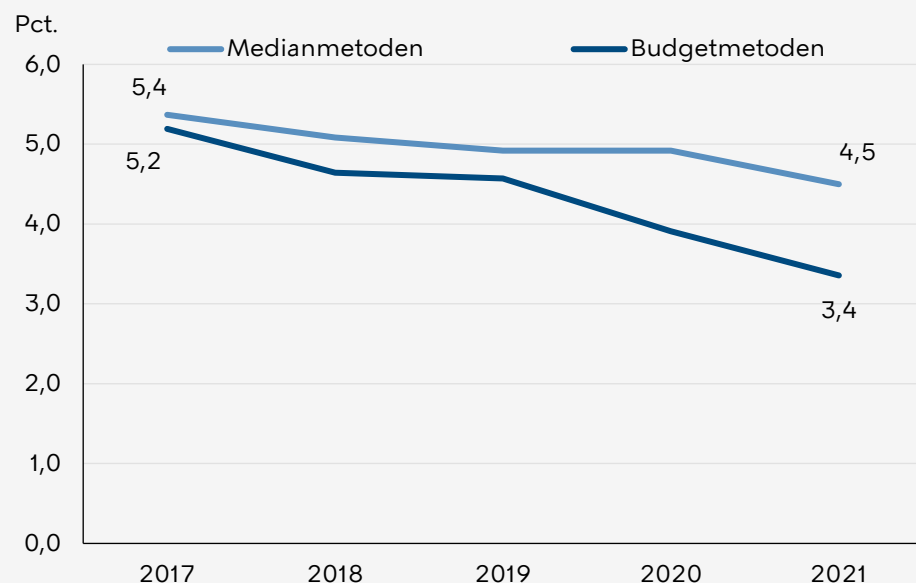
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

- I perioden 2017 til 2021 er både *antallet* af fattige såvel som *andelen* af fattige faldet, uanset metode
- I 2017 var 6 pct. af københavnere fattige efter budgetmetoden, hvilket er faldet til 4,5 pct. i 2021
- Efter medianmetoden var 5,9 pct. fattige i 2017, mens andelen er faldet til 5,2 pct. i 2021
- Fra 2019 faldt andelen af fattige efter budgetmetoden mere end efter medianmetoden. Det skyldes formodentlig den generelle indkomststigning i samfundet grundet bl.a. udbetaling af indefrosne feriemidler samt engangstilskud til borgere på overførsler mv. Minimumsbudgettet er i samme periode kun steget med den generelle prisudvikling, og dermed ikke i samme takt som indkomsterne. Når indkomsterne stiger mere end udgifterne til varekurven, vil flere københavnere have råd til varekurven, og dermed vil færre falde under fattigdomsgrænsen efter budgetmetoden. Se i øvrigt bilag 3.

Udvikling i fattigdom blandt børnefamilier fra 2017 til 2021

Andelen af fattige børnefamilier er faldet siden 2017. Faldet er større, når fattigdom opgøres efter budgetmetoden, hvilket forventeligt skyldes, at indkomsten er steget mere end varekurven i perioden.

Figur 3. Udvikling i fattige børnefamilier som andel af alle børnefamilier i København, 2017-2021

Note: Figuren viser andelen af fattige familier i København for hhv. medianmetoden og budgetmetoden. Familier er ikke med i opgørelsen, hvis hovedforsørgeren for familien er studerende, familien består af personer, der er flyttet hjemme fra familier med høj indkomst, familier med høj nettoformue (ekskl. pension) og familier, der ingen indkomst har ud over grøn check. Dette er samme kriterier, som Danmarks Statistik anvender ved opgørelse af relativ fattigdom.

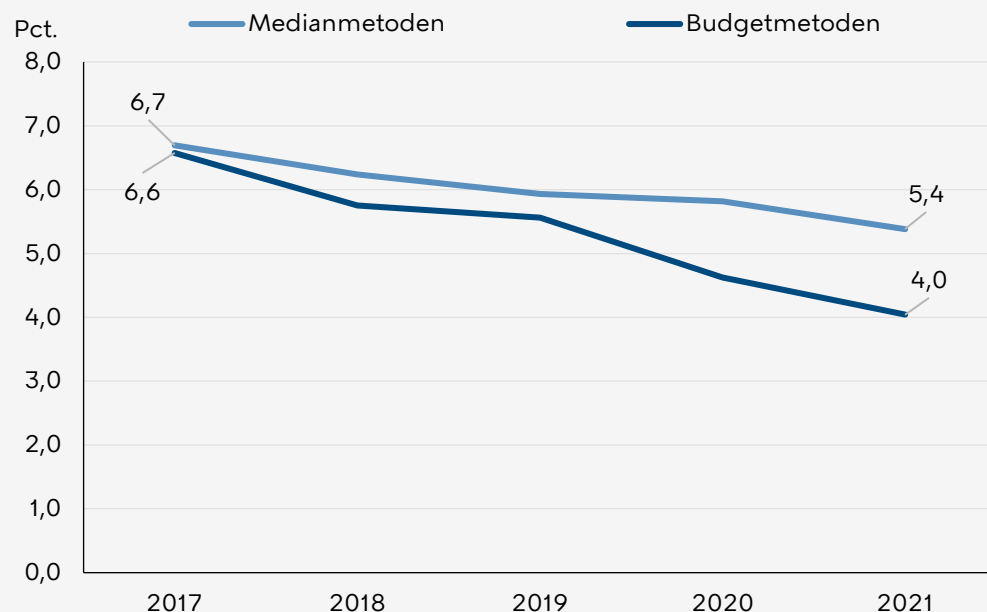
Kilde: Egne beregninger p.b.a. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

- Både *andelen* og *antallet* af fattige børnefamilier er faldet i perioden 2017-2021, uanset opgørelsesmetode
- Andelen af fattige børnefamilier efter medianmetoden er faldet fra 5,4 pct. i 2017 til 4,5 pct. i 2021
- Efter budgetmetoden er andelen faldet fra 5,2 pct. i 2017 til 3,4 pct. i 2021, et fald på hele 35 pct. Det skyldes forventeligt den generelle indkomststigning, herunder bl.a. engangsudbetalinger til borgere på overførsler, som fandt sted under coronakrisen (se uddybning på forrige slide).

Udvikling i fattigdom blandt børn fra 2017 til 2021

I perioden 2017-2021 er der sket et fald i andelen af børn, der vokser op i økonomisk fattigdom.

Figur 4. Udvikling i andelen af fattige børn som andel af alle børn i København, 2017-2021

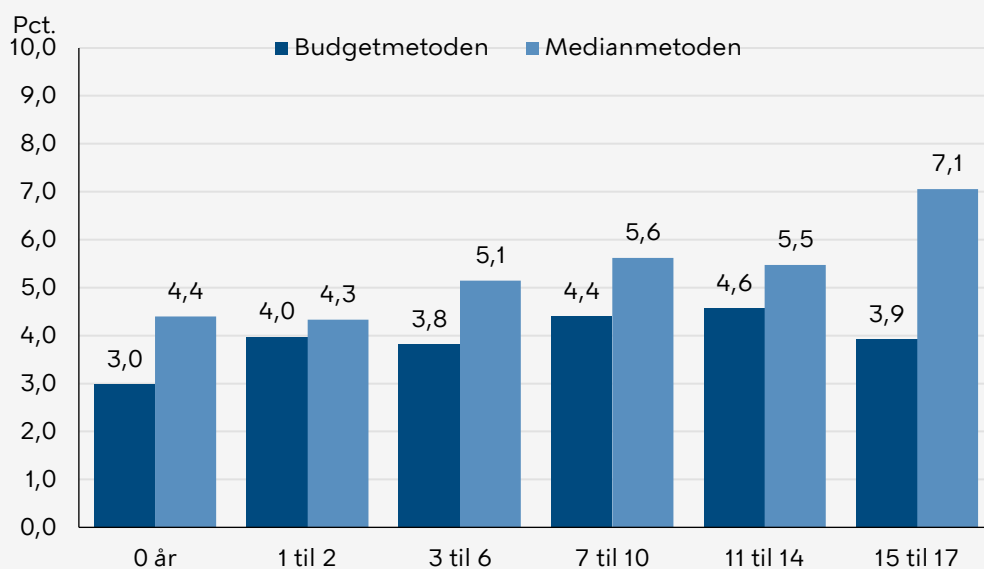
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

- I perioden fra 2017 til 2021 ses et fald i andelen af fattige børn
- Efter medianmetoden er andelen af fattige børn faldet med 1,3 pct. point og andelen af fattige voksne med 0,8 pct. point
- I budgetmetoden er andelen af fattige børn faldet fra 6,6 pct. til 4 pct. hvilket er et fald på 2,5 pct. point. Fattige voksne er faldet med 1,3 pct. point i samme periode
- Generelt er andelen af børn, der er fattige, faldet mere end andelen af voksne fra 2017 til 2021. Det skyldes, at antallet af børn i populationen er steget mindre end antallet af voksne i perioden.

Fattige børn i København

Andelen af fattige er større blandt ældre børn end blandt yngre børn. Det skyldes, at udgiftsbehovet stiger med børnenes alder.

Figur 5 Andelen af fattige børn i København (0 til 17 år) i 2021 fordelt på aldersgrupper

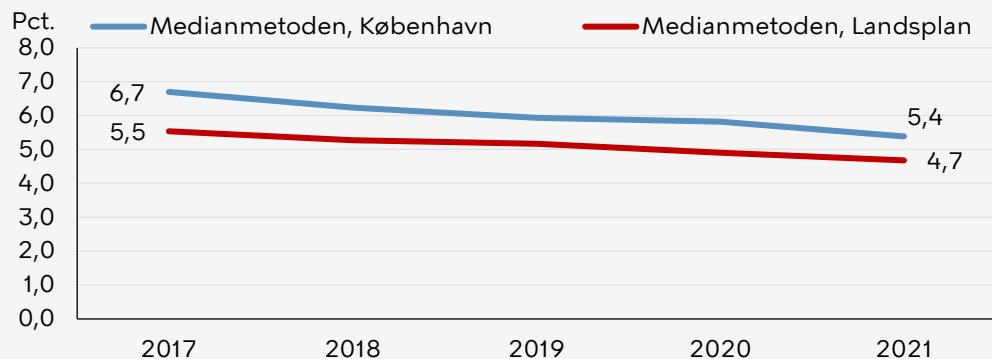
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

- Andelen af fattige er højere blandt ældre børn end blandt yngre børn efter medianmetoden
- Efter budgetmetoden er 3 pct. af 0-årige fattige, mens det efter medianmetoden er 4,4 pct.
- Blandt de 15-17-årige er der diskrepans mellem metoderne, idet der ifølge medianmetoden er 7 pct. af de 15 til 17-årige, der lever under fattigdomsgrænsen, mens der ifølge budgetmetoden er 3,9 pct.
- Det skyldes, at indkomsterne i medianmetoden ækvivaleres, og børn over 14 år ifølge metoden tillægges udgifter som en voksen, mens børn under 14 år kun tillægges udgifter som en halv voksen i medianmetoden.
- Det er dét spring i ækvivaleringen, der giver den store stigning i andelen af fattige mellem 11-14 år og 15-17 år. For uddybning, se bilag 4.

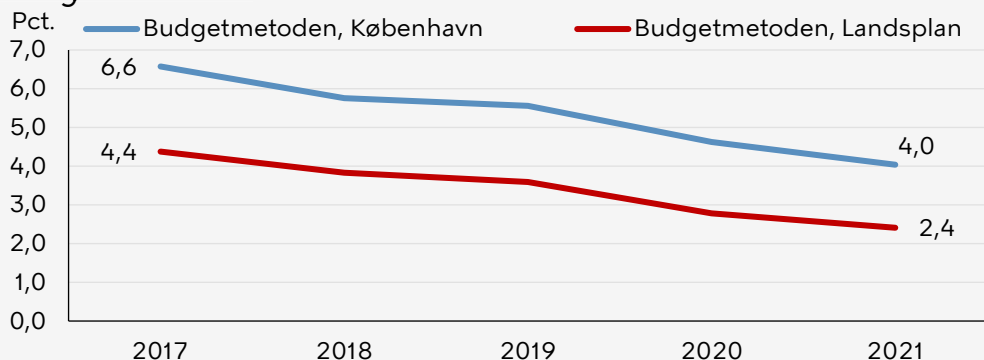
Udviklingen af fattigdom i København sammenlignet med landsplan

København har en større andel af fattige end gennemsnittet af resten af landet, uanset opgørelsesmetode.

Figur 6. Andelen af fattige børn i København og på landsplan efter medianmetoden

Figur 7. Andel af fattige børn i København og på landsplan efter budgetmetoden

Kilde: huslejeniveauet i opgørelsen på landsplan er med udgangspunkt i huslejeniveauerne opgjort på kommuneniveau. Daginstitutionssomkostninger i opgørelse på landsplan er med udgangspunkt i fripladstabeller og egenbetaling for Københavns Kommune.

- København har relativt flere fattige end resten af landet samlet set, herunder også flere fattige børn.
- Andelen af fattige børn, opgjort efter budgetmetoden, er faldet mere i København i perioden 2017 til 2021 end på landsplan. I København er andelen faldet med 2,5 pct. point og på landsplan er der sket et fald på 2 pct. point.

Tabel 2. Andel af fattige i København og på landsplan i 2017 og 2021

	2017		2021	
	Landsplan	København	Landsplan	København
Andel fattige efter medianmetoden	4,4	5,9	4,0	5,2
Andel fattige efter Budgetmetoden	3,8	6,0	2,5	4,5
Andel fattige børnefamilier efter medianmetoden	5,2	6,5	4,8	6,1
Andel fattige børnefamilier efter budgetmetoden	4,6	6,8	3,4	5,4

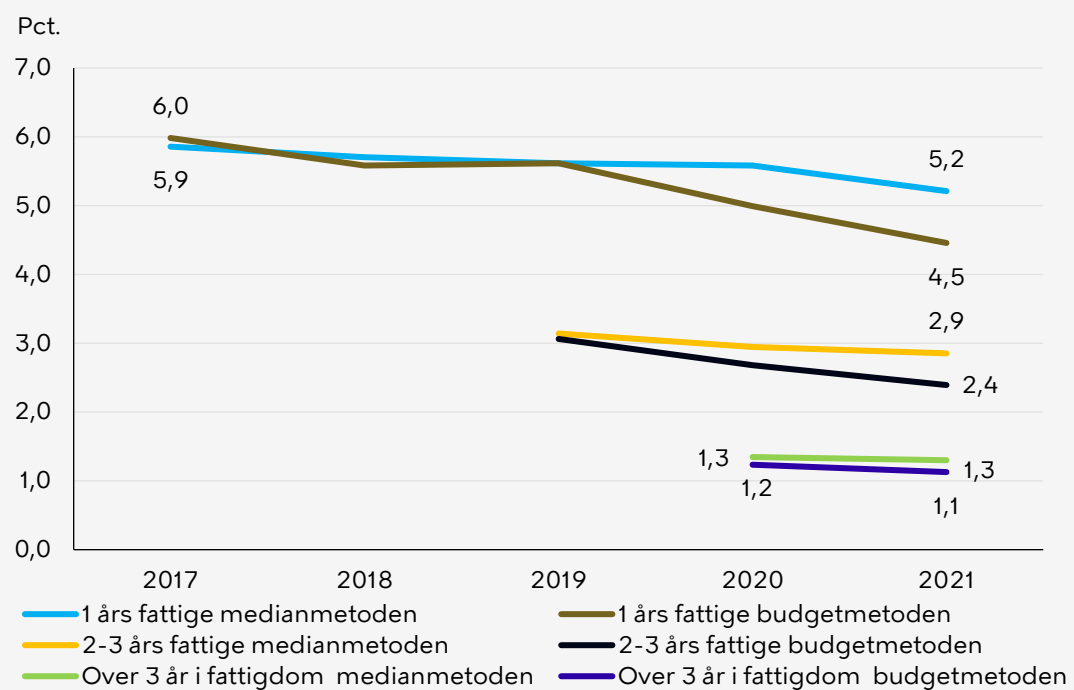
Længerevarende fattigdom

Længerevarende fattigdom blandt københavnere

Mere end halvdelen af de fattige er fattige i 2 år i træk eller mere, og hver fjerde er fattig mere end 3 år i træk.

Figur 8. Andelen af fattige københavnere efter budget- og medianindkomstmetoden – fordelt på varighed

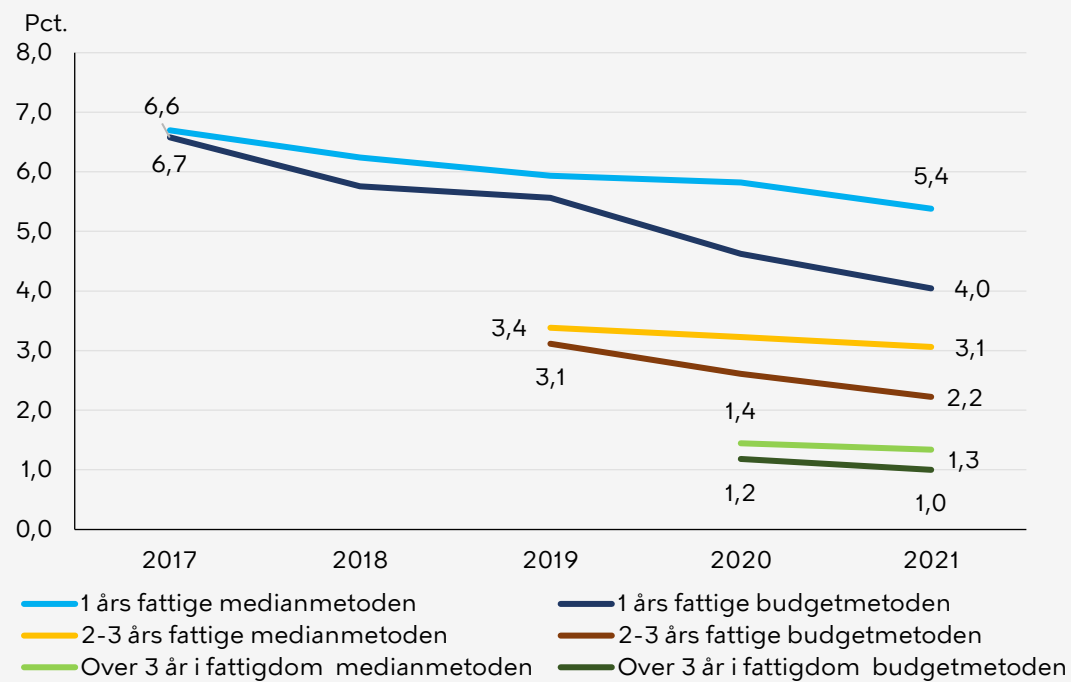
Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

- For begge opgørelsesmetoder er det omkring halvdelen af de 1-årsfattige, der fortsætter med at være fattige i flere år
- I 2021 har 2,9 pct. af københavnerne (svarende til 18.386 borgere), befundet sig under fattigdomsgrænsen i 2-3 år efter medianmetoden. Opgjort efter budgetmetoden var det 2,4 pct. af københavnerne (svarende til 15.438 personer), der havde levet i fattigdom i 2-3 år
- Hver fjerde er fattig i mere end 3 år i træk. I 2021 gælder det 1,3 pct. af alle københavnerne svarende til 8.381 borgere efter medianmetoden og 1,1 pct. af københavnernes svarende til 7.264 borgere efter budgetmetoden.

Længerevarende fattigdom blandt børn

Siden 2019 er andelen af børn i længerevarende fattigdom faldet. I 2021 er det dog mere end halvdelen af de fattige børn, der lever i længerevarende fattigdom, og hver fjerde har været fattig i mere end 3 år i træk.

Figur 9. Andelen af fattige københavnske børn efter budget- og medianindkomstmetoden - fordelt på varighed

Kilde: Egne beregninger pba. registerdata fra Danmarks Statistik, statistikbanken.dk, Rockwoolfondens Forskningsenhed samt fripladstabeller fra BUFs Administrative Ressourcecenter

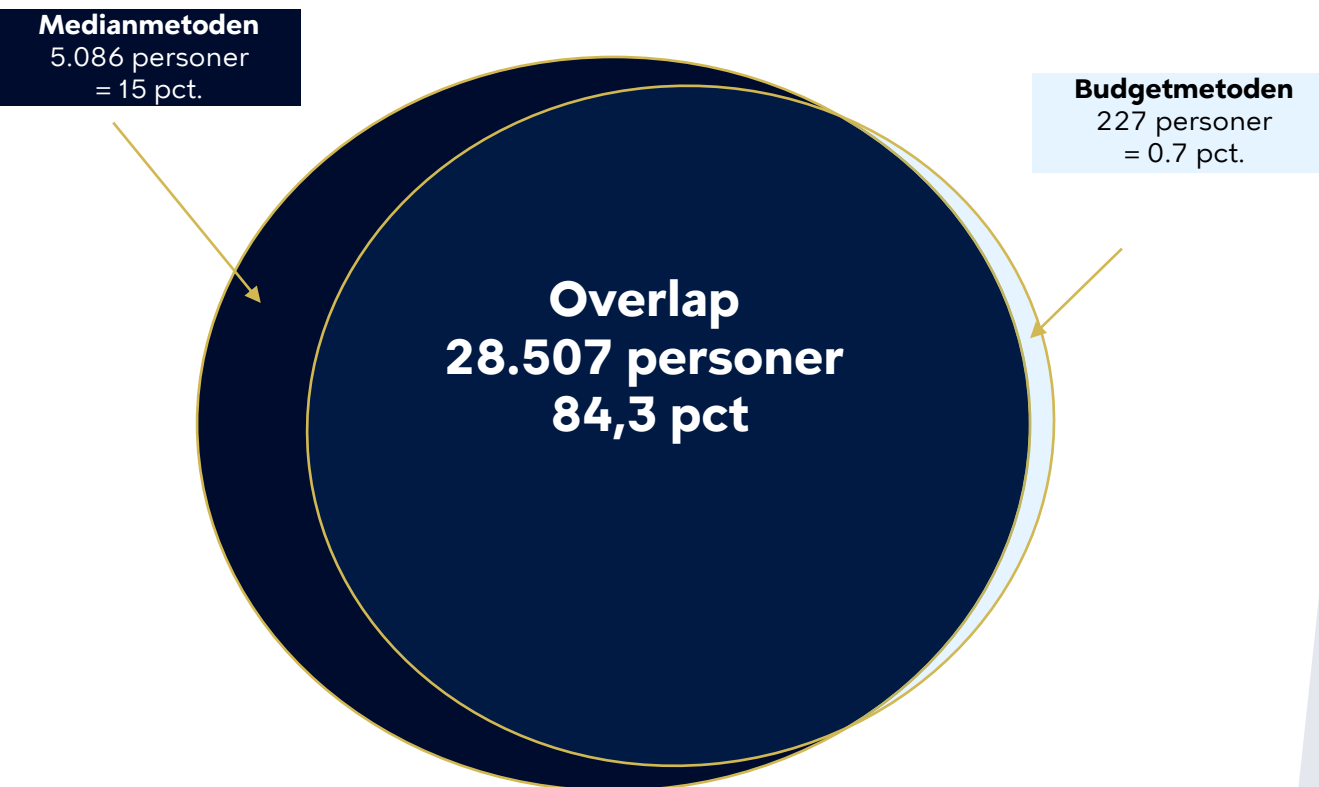
- Antallet af børn i længerevarende fattigdom er mindre end antallet af børn, der er fattige i et enkelt år
- I 2021 er det dog mere end halvdelen af de fattige børn, der er fattige i 2 år eller mere, og hver fjerde har været fattig i mere end 3 år i træk
- I 2021 havde 3,1 pct af de fattige børn efter medianmetoden og 2,2 pct. efter budgetmetoden været fattige i 2-3 år
- Hver fjerde barn i fattigdom har levet i fattigdom i mere end 3 år. I 2021 gjaldt det 1,3 pct. af de fattige børn efter medianmetoden svarende til knap 1.500 børn og 1 pct. efter budgetmetoden svarende til godt 1.100 børn.

Bilag 1 - Analyse af overlap mellem opgørelsesmetoderne

De fleste er fattige efter begge opgørelsesmetoder

Overlappet mellem metoderne - dvs. fællesmængden af borgere, som er fattige efter begge metoder - er 84 pct. Størstedelen af de fattige uden for overlappet er fattige efter medianmetoden.

Figur 10. Overlap mellem de to opgørelsesmetoder

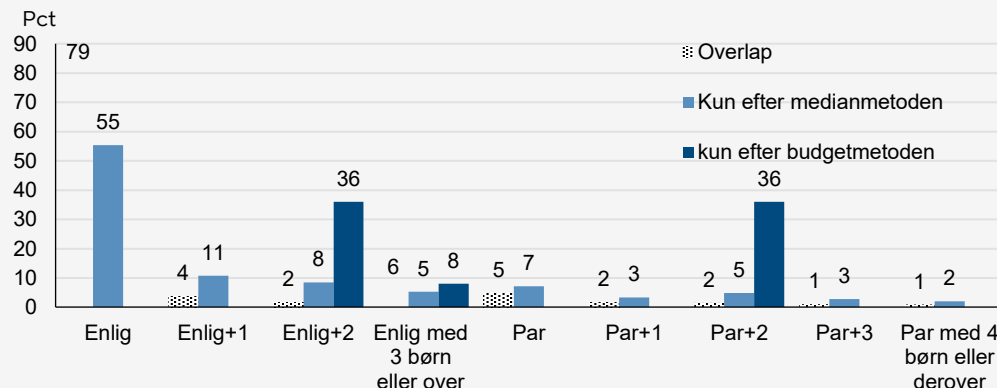

- Budgetmetoden og medianmetoden finder i høj grad de samme fattige personer. I alt er 84 pct. af de fattige københavnere fattige efter begge opgørelsesmetoder
- Størstedelen af dem, der kun er fattige efter én metode er personer, der er fattige efter medianmetoden. De udgør 15 pct. af alle fattige københavnere
- En meget lille del af de fattige, under 1 pct., er kun fattige efter budgetmetoden.
- At nogen alene er fattige efter budgetmetoden, selvom fattigdomsgrænserne for alle familietyper er højere for medianmetoden, kan ske, fordi en lille gruppe familiers disponible indkomst er lavere end fattigdomsgrænsen for budgetmetoden, mens deres ækvivalerede indkomst er højere end fattigdomsgrænsen for medianmetoden.

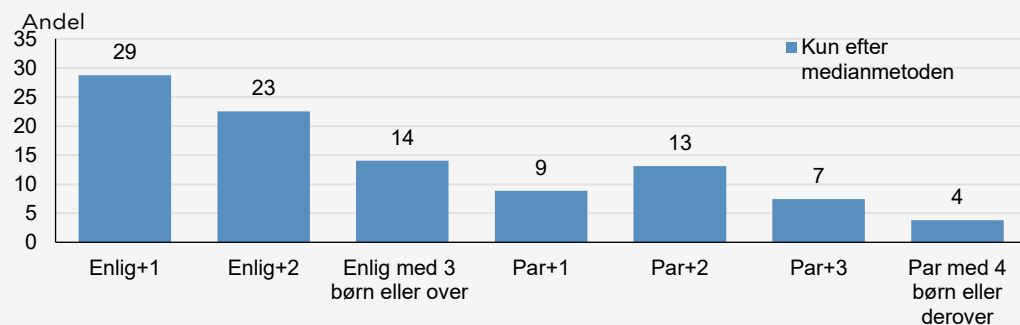
Fattige uden for overlappet - fordelt på familietyper

55 pct. af dem, der udelukkende er fattige opgjort med medianmetoden, er enlige uden børn. Blandt dem, der kun er fattige efter budgetmetoden, er 72 pct. familier med to børn.

Figur 11. Andel af fattige familier i 2021

Figur 12. Andel af fattige børnefamilier i 2021, der kun er fattige efter medianmetoden

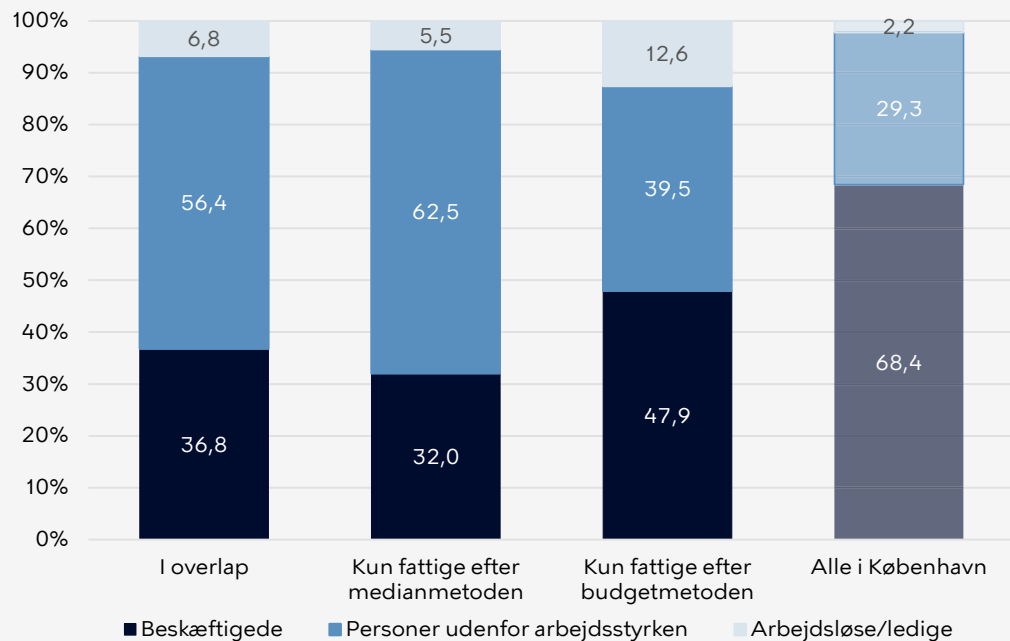

- Der er 2.585 københavnske familier, der kun er fattige efter medianmetoden. Hver anden familie i denne gruppe er enlige uden børn (55 pct.). Det drejer sig om 1.432 personer
- Blandt børnefamilier (figur 10), som kun er fattige efter medianmetoden, er 2 ud af 3 familier enlige *med* børn
- Der er 75 familier (227 personer), der kun er fattige efter budgetmetoden
- Der er en tendens til, at budgetmetoden i højere grad identificerer familier med to børn som fattige. Blandt de familier, som kun er fattige efter budgetmetoden, er næsten 3 ud af 4 familier (72 pct.) en familie med to børn
- Det er blevet undersøgt indenfor hver familietype, om der er en forskel i alder og køn på de personer, som kun er fattige efter én af opgørelsesmetoderne. Det er der ikke.

Beskæftigelsesstatus for fattige personer over 17 år

Cirka halvdelen af dem, der kun er fattige efter budgetmetoden, er i beskæftigelse. En stor del af dem bor i familier, hvor der er én eller flere personer over 17 år, som ikke er i beskæftigelse.

Figur 13. *Beskæftigelsesstatus for fattige personer over 17 år*

Note: Kategorien *Beskæftigede* dækker over lønmodtagere. *Personer udenfor arbejdsstyrken* dækker over personer, der er på permanente ydelser (folke- og førtidspension), studerende (her ikke kategoriseret som hovedforsørger) og forskellige grupper af overførselsindkomster såsom passiv kontanthjælp, ressourceforløb, fleksydelse mv. *Arbejdsløse* er personer, der står til rådighed på arbejdsmarkedet. Personer i familier, hvor hovedforsørgeren er studerende, indgår ikke i opgørelsen.

- Cirka hver tredje, der er fattige efter både medianmetoden og budgetmetoden (overlap) er i beskæftigelse. De resterende er primært udenfor arbejdsstyrken
- Af dem, der kun er fattige efter medianmetoden, står 2 ud af 3 udenfor arbejdsstyrken. Cirka en tredjedel er i beskæftigelse
- Næsten halvdelen af dem, der kun er fattige efter budgetmetoden – og dermed ikke har indtægter til at dække deres forventede nødvendige udgifter – er i beskæftigelse
- Cirka halvdelen af dem, som er i beskæftigelse og kun fattige efter budgetmetoden, lever sammen med én eller flere personer over 17 år, der ikke er i beskæftigelse
- Størstedelen af de fattige, der er *udenfor arbejdsstyrken* er:
  - På passiv kontanthjælp
  - I ressourceforløb
  - Folke- og førtidspensionister
  - Under uddannelse.

Bilag 2 - Betydning af huslejeniveauer for fattigdom

Huslejeniveauet har stor betydning for budgettet

Huslejeniveauet har stor betydning for minimumsbudgettet og dermed fattigdomsgrænsen i budgetmetoden. Huslejeniveauet i København er i gennemsnit højere end huslejeniveauet på landsplan.

Tabel 3. Huslejeniveauer i 2021

	Gns. pris pr kvm	Antal boliger	Husleje for 50 kvm	Husleje for 80 kvm
I København				
Almene boliger	973	56.457	4.056	6.489
Private boliger	1.332	67.592	5.551	8.881
Opført før 1992	1.154	40.673	4.807	7.690
Opført efter 1992	1.602	26.919	6.675	10.681
Vægtet gennemsnit af almene og private udlejningsboliger	1.168	124.049	4.865	7.783
På Landsplan				
Vægtet landsgennemsnit af almene og private udlejningsboliger	943	830.082	3.931	6.289

Note: Tabellen viser den gennemsnitlige årlige kvadratmeterpris (gns. Pris. Pr kvm) i 2021 for forskellige boligtyper.

Huslejen er det forbrugsområde, der fylder mest i minimumsbudgetterne. Huslejeniveauet har dermed stor betydning for fattigdomsgrænsen og antallet af fattige i København med budgetmetoden som opgørelsesmetode.

Rockwoolfonden anvender den landsgennemsnitlige husleje for almene- og private udlejningsboliger til opgørelse af huslejekomponenten i minimumsbudgetterne. For at tage højde for, at det er dyrere at bo i København, anvendes i denne opgørelse huslejeniveauet i København som et gennemsnit af huslejen til private og almene lejeboliger vægtet efter, hvor mange der bor i de to typer (beregningen er beskrevet på s. 32).

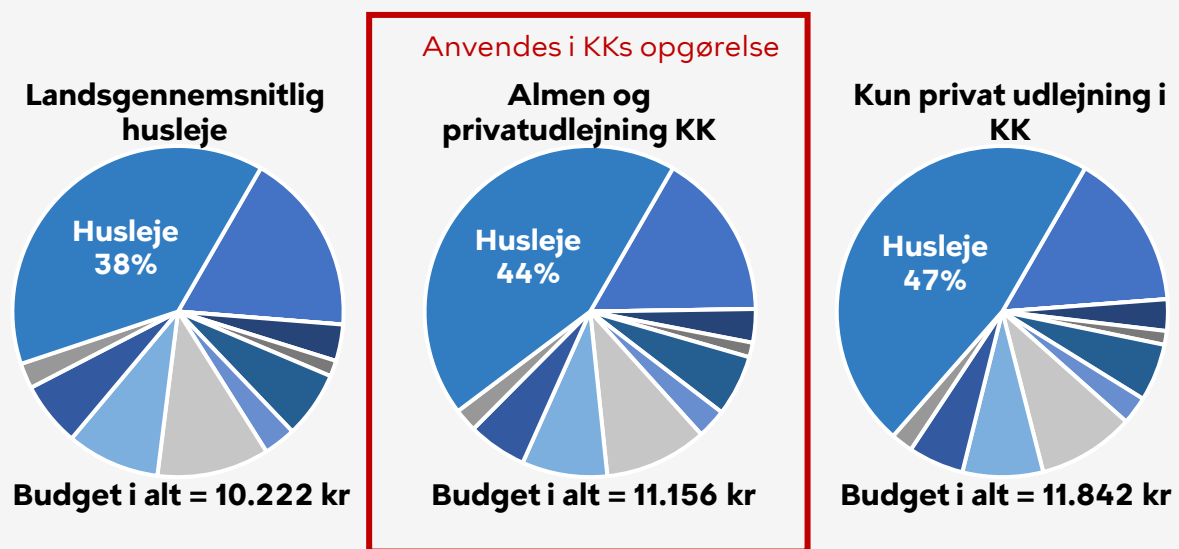
Som robusthedstjek afdækkes, hvilken betydning det har for minimumsbudgetterne og derved fattigdomsgrænsen efter budgetmetoden, at bruge niveauet for hhv. huslejen på landsplan for private- og almene lejeboliger og huslejeniveauet for private udlejningsboliger i København.

Huslejeniveauet har stor betydning for budgettet

Næsten halvdelen af minimumsbudgettet går til husleje, hvis huslejeniveauet baseres på den gennemsnitlige husleje for private udlejningsboliger i København. Med den landsgennemsnitlige husleje, udgør huslejen 38 pct. af minimumsbudgettet.

Figur 14. Huslejes andel af budgettet for en enlig i 2021

Note: Viser fordelingen af minimumsbudgettets forbrugsposter for en enlig i 2021 ved tre forskellige huslejeniveauer. Det midterste scenarie er brugt i denne analyse.

- Budgettet for en enlig stiger med 686 kr. om måneden, hvis huslejen baseres udelukkende på niveauet for private udlejningsboliger i København
- Selve huslejekomponenten går fra at fylde 44 pct. af budgettet til 47 pct. af budgettet
- Hvis det landsgennemsnitlige huslejeniveau benyttes, fylder huslejekomponenten 38 pct. af det samlede minimumsbudget og minimumsbudgettet falder med 934 kr. pr. mdr.
- Hvor landsgennemsnittet kan ses som en nedre grænse for minimumsbudgetterne, er den gennemsnitlige private husleje en øvre grænse for minimumsbudgetterne. Der vil derfor være færre fattige efter budgetmetoden, hvis den landsgennemsnitlige husleje benyttes frem for, hvis den gennemsnitlige private husleje benyttes.

Fattigdomsgrænsen påvirkes af huslejeniveauet

Hvis der indregnes et højere huslejeniveau i modellen, vil flere være fattige efter budgetmetoden.

Tabel 15. Opgørelse af fattige københavnere efter budgetmetoden med forskellige huslejeniveauer

	Almene og private udlejningsboliger på Landsplan	Almene udlejningsboliger i København	Anvendes i opgørelsen Almen og private udlejningsboliger i København	Kun private udlejningsboliger i København
Fattige efter medianmetoden			33.593 (5,2 pct.)	
Fattige efter budgetmetoden	22.519 (3,5 pct.)	23.255 (3,6 pct.)	28.734 (4,5 pct.)	44.198 (6,9 pct.)
Overlap	67 pct.	69 pct.	84 pct.	75 pct.

Note: Tabellen viser antallet af fattige i København opgjort med fire forskellige huslejeniveauer.

- Antallet af fattige efter budgetmetoden påvirkes meget af huslejekomponenten. Det skyldes, at huslejekomponenten er en stor udgiftspost i minimumsbudgetterne. Hvis der indregnes et højere huslejeniveau i modellen, vil flere være fattige efter budgetmetoden
- Hvis huslejen alene beregnes med afsæt i huslejen i private udlejningsboliger, er 6,9 pct. af københavnere fattige i 2021. Det er 15.464 ekstra københavnere, der falder under fattigdomsgrænsen efter budgetmetoden
- Hvis huslejeniveauet beregnes ud fra et vægtet landsgennemsnit af almene og private udlejningsboliger er andelen af fattige i København lavere (3,5 pct.)
- Hvis alle havde mulighed for at bo alment til leje i København, ville der være 5.479 færre fattige efter budgetmetoden i København
- Overlappet mellem medianmetoden og budgetmetoden er størst, hvis huslejeniveauet beregnes som et vægtet gennemsnit af almene- og private udlejningsboliger i København. Det er det huslejeniveau, som anvendes i opgørelsen her, fordi det bedst afspejler den faktiske fordeling af, hvordan københavnere bor.

Bilag 3 – Metoder til opgørelse af fattigdom

Bilag 3a - Budgetmetoden

Budgetmetoden - definition på minimumsbudget

Med budgetmetoden beregnes et forventet forbrugsbehov for en person/familie kaldet minimumsbudgettet. **Minimumsbudgettet er udtryk for, hvad det koster at opretholde et liv med et nødvendigt og beskedent forbrug.** Et nødvendigt forbrug er defineret som et forbrugsniveau, der giver mulighed for at leve et sundt liv med mulighed for deltagelse i familie- og samfundsmæssige sammenhænge.

Minimumsbudgetterne er derved normative, idet det antages, at alle personer prioriterer på samme måde og har samme behov.

Minimumsbudgettet består af forskellige forbrugsområder (fx mad, beklædning, transport mv.). Budgettet vil afhænge af en given husstands størrelse og sammensætning.

Rockwool Fondens Forskningsenhed (Rockwool Fonden) udarbejdede i 2016 sammen med Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA) minimumsbudgetter for forskellige familietyper. Disse er til dags dato de mest tidssvarende^{1,2)}.

Hvis husstanden har en disponibel indkomst, der er lavere end minimumsbudgettet, anses husstanden for at være økonomisk fattig og lever derved under fattigdomsgrænsen.

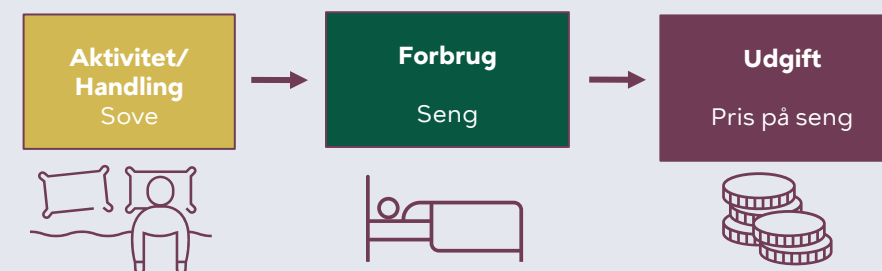
1) Bonke J. & A.E.W. Christensen (2016). *Minimumsbudget for forbrugsudgifter - hvad er det mindste, man kan leve for?*, Rockwool Fondens Forskningsenhed, Syddansk Universitetsforlag.

2) Hansen F. K, Hansen H. & M.M. Wingender (2015). *Hvad koster det at leve? Referencebudget og minimumsbudget for familier*, Center for Alternativ Samfundsanalyse (CASA).

Metode

Minimumsbudgetterne består af 10 forbrugsområder. Udgiftsniveauet for hvert forbrugsområde er fastsat på følgende vis:

1. Fastlæggelse af behov, der er nødvendige for at kunne leve og deltage i samfundslivet
2. Vurdering af, hvordan handlingerne og aktiviteterne, som behovet afspejler, giver anledning til og udslag i forbrug (sove - brug for seng, transport - cykel og offentligt). Dette gøres ofte af en ekspertgruppe, der er eksperter på forskellige forbrugsområder
3. Prisfastsættelse af de forskellige forbrugsgoder i forbrugsområderne.

Budgetmetoden - udgiftsposter i budgettet

Beregningsmetoden tager udgangspunkt i Rockwool Fondens Forskningsenheds minimumsbudgetter fra 2016, da disse er de mest præcise.

Forbrugsområderne i modellen er pris- og lønfremskrevet via Danmarks Statistiks Forbrugerprisindeks, så alle udgiftsposter/forbrugsområder korrigeres for inflation.

Huslejekomponenten og daginstitution beregnes særskilt. Uddybes på de næste sider.

Individomkostninger	Definition	Metode til beregning
Mad- og drikke	Fødevarer og ikke-alkoholiske drikke. Der beregnes stordriftsfordele. 10 % stordriftsfordele ved familier med 2 personer og 20% med 3 eller flere personer	De individuelle udgifter afhænger af køn og alder. Pris- og lønfremskrives med Danmarks Statistiks Forbrugerprisindeks
Beklædning	Dækker alle typer beklædning og sko og andre beklædningsgenstande, der skal dække alle årstider og forskellige aktiviteter	
Hygiejne og sundhed	Dækker varer til personlig hygiejne og sundhed, som er nødvendige for at kunne komme igennem dagligdagen på nødvendig og beskednen vis. Medicin (udover smertestillende medicin) er ikke med i budgettet, da det antages, at personer er sunde og raske.	
Transport	Dækker over cykel og daglig offentlig transport i 3 zoner	
Kultur og fritid (afhængigt af alder og køn)	Udgifter til underholdning, der afhænger af personens alder og køn. Eksempelvis til sociale aktiviteter, leg og fritid, mobil mv).	
Spædbørnsudstyr	Omkostninger til spædbørnsudstyr afhænger af, hvor mange børn familien i forvejen har fået	
Husholdningsspecifikke omkostninger	Definition	Metode til beregning
Dagligvarer (husholdningsartikler, mv.)	Dækker over udgifter til rengøringsartikler og andre husholdningsvarer (fx elpærer).	Husstandsspecifikke omkostninger afhænger kun af, hvor mange voksne og børn der er i husstanden. Pris- og lønfremskrives med Danmarks Statistiks Forbrugerprisindeks.
Varige forbrugsgoder (møbler, hårde hvidevarer mv.)	Dækker over varer med lang levetid (fx møbler). Indeholder ikke opvaskemaskine, tørretumbler eller mikroovn	
Kultur og fritid	Dækker over udgifter til musikanlæg, fjernsyn, computer og familiegaver	
Forsikringer	Indeholder én familieforsikring (indboforsikring) og en A-kasseforsikring	
Vand, varme og el	Beregnet som gennemsnitligt forbrug af vand, varme og el, der afhænger af familietyper.	
Komponenter, der beregnes af ØKF		Metode til beregning
Husleje	Størrelsen på boligen afhænger kun af antallet af personer, som indgår i familien. For én person er størrelsen 50 m ² og 10 m ² pr. ekstra person i husstanden.	Vægtet gennemsnit af privat leje og leje fra almene boliger i KK. Udregnes årligt på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.
Daginstitution	Egenbetaling til daginstitution	Beregnes ud fra husstandens skattepligtige indkomst og fripladstabeller. Yderligere tages der højde for søskendetilskud, tilskud til enlig forsørger og antallet af børn under 18 år i familien

Budgetmetoden – population og afgrænsning

Population og afgrænsning

Populationen afgrænses til alle personer med bopæl i København ultimo året.

Person- og familietyper

Baseret på Rockwool Fondens person- og familietyper beregnes individspecifikke- og husholdningsomkostninger for alle personer i Københavns Kommune.

Persontyper bruges til at finde de individspecifikke omkostninger, som afhænger af alder og køn. Eksempelvis er udgifterne til mad og drikke større for mænd end for kvinder, mens omkostningerne til hygiejne og sundhed er større for kvinder.

Der anvendes 15 persontyper fordelt på alder og køn. Rockwool Fondens højeste aldersgruppe for individomkostninger er 50-64 år. Da der i nogle familier er personer ældre end 64 år antages det i denne opgørelse, at personer over 64 år har de individspecifikke omkostninger svarende til personer i gruppen 50-64 år.

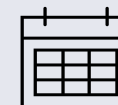
Persontyper	
Aldersgrupper	Køn
0 år	-
1-2 år	-
3-6 år	-
7 -10 år	Kvinde/Mand
11-14 år	Kvinde/Mand
15-17 år	Kvinde/Mand
18-29 år	Kvinde/Mand
30-49 år	Kvinde/Mand
50+	Kvinde/Mand

Familietyper	
Voksne	Antal børn
Enlig/Par	0
Enlig/Par	1
Enlig/Par	2
Enlig/Par	3
Enlig/Par	4
Enlig/Par	5+

Familier, der ikke tæller med i opgørelsen for fattigdom

For at populationen for de to af opgørelser (median- og budgetmetoden) er sammenlignelige, anvendes samme eksklusionskriterier. Det er de kriterier, som Danmark Statistik også anvender i deres opgørelse af fattigdom.

Man er fattig efter budgetmetoden, hvis

Hvis familien har en disponibel indkomst (inkl. børnepenge og boligsikring), som er lavere end minimumsbudgettet

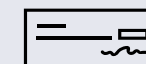
Personer i familier, der opfylder mindst ét af følgende eksklusionskriterier, anses ikke som fattige

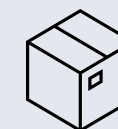
Hovedforsørgeren er studerende

Har nettoformue* på over 50 pct. af medianindkomsten

Ingen indkomst på nær grøn check**

Flyttet hjemmefra for under et år siden fra en ikke fattig familie

* Nettoformuen er inkl. værdien af andelsbolig og ekskl. Pension. Se side 35.

** Gruppen uden indkomst er primært af udlændinge. 87 pct. af gruppen bor på adresser med mere end en familie, hvilket antyder de er forsørgt af anden familie eller institutionaliseret. Endelig må det formodes at en del af gruppen ikke opholder sig i Danmark, men fortsat er tilmeldt folkeregistret (Danmarks Statistik, via [link](#))

Budgetmetoden - beregning af omkostninger til dagtilbud

Omkostninger til dagtilbud og fripladstilskud

Det er muligt at få tilskud til børn, der går i vuggestue/dagpleje, børnehave og SFO. Størrelsen på tilskuddet gives på baggrund af familiens skattepligtige indtægt, antallet af børn i familien, samt om familiens hovedforsørger er enlig forsørger.

Yderligere gives der også søskendetilskud til dagtilbud. Familien får søskendetilskud, hvis de har flere end ét barn i dagtilbud uanset økonomisk fripladstilskud. Familien betaler fuld pris for den dyreste plads og halv pris for de øvrige pladser.

Omkostningerne til dagtilbud er beregnet for hver familie baseret på familiens indkomst, antal af børn og børnenes alder.

Det antages, at alle børn i alderen 10 måneder til afslutning af 3. klasse går i et alderssvarende pasningstilbud, og at de skifter dagtilbudstyper på følgende alderstrin:

1. Børn starter i dagpleje eller vuggestue, når barnet er 10 måneder
2. Børn starter i børnehave, når de bliver 2 år og 10 måneder
3. Børn starter i SFO, når de starter i skole i august i det år, de fylder 6 år
4. Børn stopper i SFO ved skoleåret afslutning i 3. klasse

Privat pasning, hjemmepasning og specialpædagogisk fripladstilskud

Der er ikke taget højde for tilskud til private pasningsordninger eller hjemmepasning af børn, der ellers ville have gået i dagtilbud. Det er antaget, at alle familier vælger de kommunale tilbud.

Da det antages i minimumsbudgetterne, at alle personer er sunde og raske, tager beregningen af omkostninger til dagtilbud heller ikke højde for socialpædagogisk fripladstilskud og andre støtteordninger til børn med særlige behov.

Prisen på dagtilbud

Prisen er bestemt ud fra Børne- og Ungdomsforvaltningens fripladstabeller for dagtilbud. Prisen er årligt bestemt.

For dagpleje og vuggestue er der taget et simpelt gennemsnit af prisen for de to tilbud.

Budgetmetoden – beregning af huslejeniveau

Huslejeniveauet for almene-, private udlejningsboliger og fremleje

Huslejen beregnes som et vægtet gennemsnit af antallet af almene- og private udlejningsboliger i København.

Husleje for almene boliger

Huslejen for almene boliger er baseret på den almene sektors huslejerregister.

Husleje på privat udlejede boliger

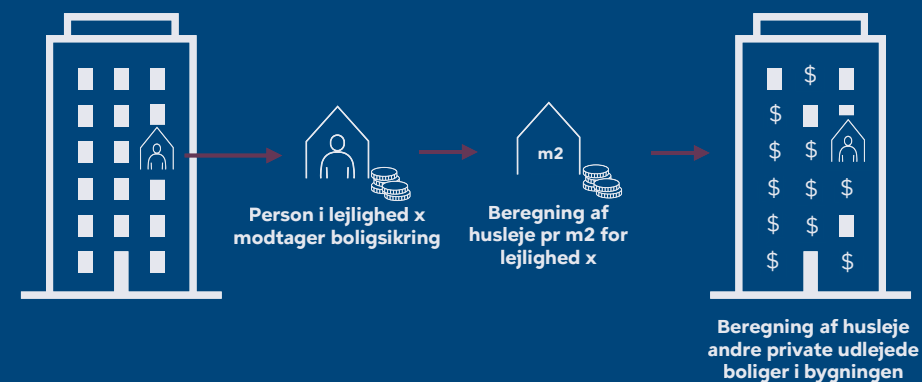
Huslejen til privat udlejning er estimeret med afsæt i data om boligsikring. Boligsikring afhænger af huslejen, og derfor er det muligt at beregne den estimerede leje pr. m² med afsæt i data om ydet boligsikring. Estimatet for en bolig (leje pr. m²) bruges efterfølgende til at estimere lejen for de resterende boliger i bygningen.

Den estimerede husleje er sammenlignelig med Boligstat.dk opgørelse

Fremleje

Nogle ejer- og andelsboliger fremlejes. Det er estimeret, hvilke boliger der fremlejes på denne måde. Fremlejede boliger er sat til samme husleje som privat udlejning. Ejer- og andelsboliger uden registrerede aktiver for beboeren antages at være fremlejede.

Illustration af beregning af husleje ud fra boligsikring

Illustration af beregningen af fremleje

Bilag 3b - Medianmetoden

Medianmetoden

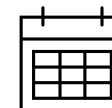
Medianindkomsten er et udbredt og ofte anvendt mål for relativ fattigdom. Medianindkomsten er den indkomst, som ligger midt i indkomstfordelingen i befolkningen. Med andre ord, er det den indkomst, hvor halvdelen af befolkningen har en højere indkomst og halvdelen har en lavere indkomst.

Danmarks Statistiks fattigdomsindikator

Danmarks Statistik har udarbejdet en fattigdomsindikator baseret på medianindkomsten. Danmarks Statistik fattigdomsindikator anvender en grænse på 50 pct. af medianindkomsten. Det betyder konkret, at en familie med en indkomst, der er lavere end 50 pct. af medianindkomsten bliver betragtet som fattig relativt til resten af befolkningen. En fattigdomsgrænse efter medianmetoden er derfor sårbar overfor ændringer i indkomstfordelingen i samfundet.

Personer med en nettoformue svarende til mere end 50 pct. af medianindkomsten indgår ikke som fattige. Nettoformuen er summen af værdien af bil og bolig (inkl. andelsbolig), bankindeståender og aktier fratrukket gæld. Pensionsformue tælles ikke med som formue i opgørelsen af fattigdom.

Hvornår er man under fattigdomsgrænsen...

Under 50 pct. af medianindkomsten i minimum et år

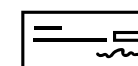
Og ikke er..

Hovedforsørgere er studerende

Nettoformue på over 50 pct. af medianindkomsten

Ingen indkomst på nær grøn check**

Flyttet hjemmefra for under et år siden fra en ikke fattig familie

** Gruppen uden indkomst er primært af udlændinge. 87 pct. af gruppen bor på adresser med mere end en familie, hvilket antyder de er forsørgt af anden familie eller institutionaliseret. Endelig må det formodes at en del af gruppen ikke opholder sig i Danmark, men fortsat er tilmeldt folkeregistret (Danmarks Statistik, via [link](#))

Medianmetoden - ækvivaleret indkomst og fattigdomsgrænser

Beregning af ækvivaleret indkomst

Danmarks Statistik anvender den ækvivalerede indkomst som indkomst mål. Den ækvivalerede indkomst er en families indkomst efter skat, korrigeret for antallet af personer i familien. Den ækvivalerede indkomst er dermed udtryk for, hvor meget familiens indkomst ville være værd for en enlig. Dette gør det muligt at sammenligne indkomst på tværs af familietyper.

I beregningen af ækvivaleret indkomst vægter den første person 1, resterende personer over 14 år vægter 0,5 og resterende personer under 15 år vægter 0,3. Dvs. at en familie, der har en indkomst på 350.000 kr. (efter skat) og består af to voksne, ét barn over 14 år og et barn under 15 år vil have en ækvivaleret indkomst på 152.173 kr. $(350.000)/(1+0,5+0,5+0,3)$.

Ækvivalerede fattigdomsgrænser - medianmetoden

Når vi laver fattigdomsgrænser for medianmetoden for de forskellige familietyper, har vi taget 50 pct. af medianindkomsten for enlige og korrigeret for antallet af personer, for de forskellige familietyper. Vi har vægтет fattigdomsgrænserne efter alderssammensætningen ud fra, om familiemedlemmerne er over eller under 14 år.

Eksempel 1: familie med tre personer

I 2021 var 50 pct. af medianindkomsten 11.456 kr. pr. mdr. For en familie med 3 personer over 15 år, vil fattigdomsgrænsen være: $11.456*(1+0,5+0,5) = 22.912$ kr. pr. mdr.

Person 1	Person 2	Person 3			
			=	11.456	=
35 år	33 år	16 år		x	
Vægt = 1	Vægt = 0,5	Vægt = 0,5		(1+0,5+0,5)	= 22.912 kr.

Hvis én af personerne var under 15 år, ville fattigdomsgrænsen være: $11.456*(1+0,5+0,3) = 20.620$ kr. pr. mdr.

Person 1	Person 2	Person 3			
			=	11.456	=
35 år	33 år	13 år		x	
Vægt = 1	Vægt = 0,5	Vægt = 0,3		(1+0,5+0,3)	= 20.620 kr.

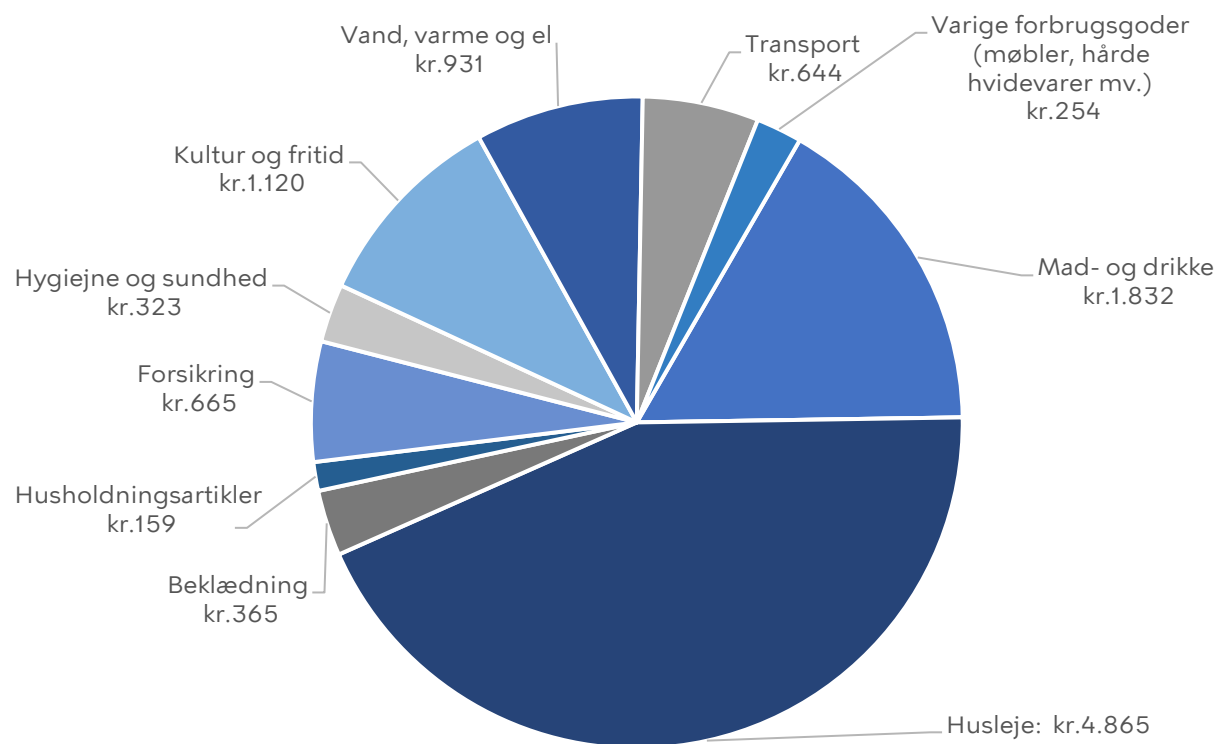
Derved afhænger fattigdomsgrænsen for familier efter medianmetoden af antallet af personer i familien, og om hvorvidt personerne er over eller under 15 år år.

Bilag 3c - Forskel i opgørelse af fattigdomsgrænse i de to metoder

Forskel i opgørelse af fattigdomsgrænse, enlig uden børn

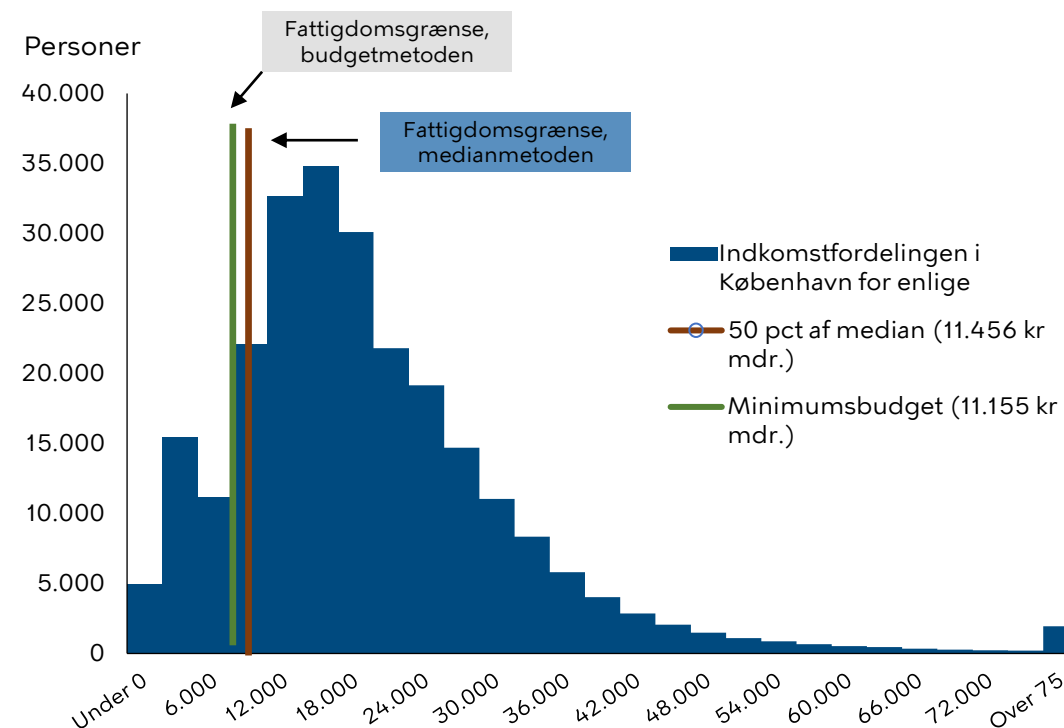
I budgetmetoden er fattigdomsgrænsen opgjort ved at summere nødvendige udgifter for en familietype, mens fattigdomsgrænsen i medianmetoden er opgjort relativt til indkomstfordelingen i samfundet. Trods meget forskellige tilgange er fattigdomsgrænserne næsten på niveau for en enlig københavner.

Figur 14. Minimumsbudget for enlig i 2021

Fattigdomsgrænse budgetmetoden = 11.155 kr. pt. mdr. efter skat

Figur 15. Fordeling af månedlig indkomst i befolkningen samt fattigdomsgrænser for enlig i 2021

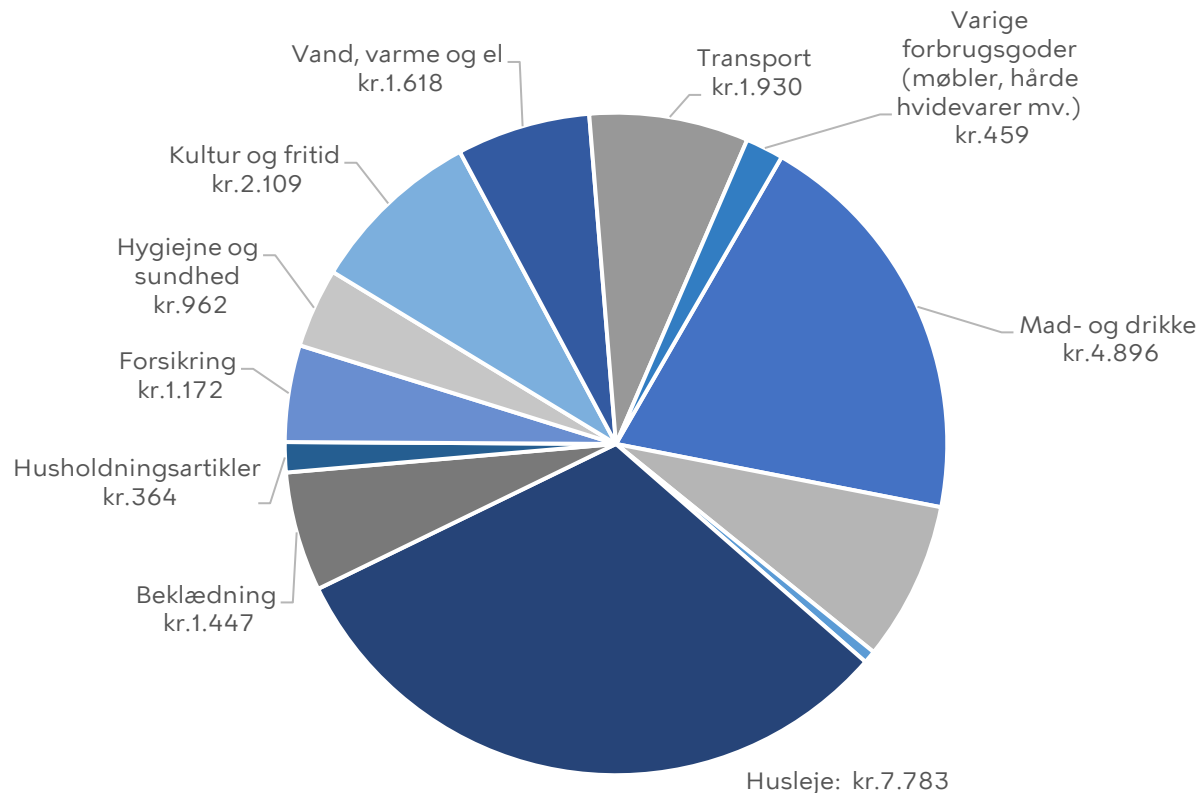

Fattigdomsgrænse medianindkomst: 11.456 kr. pr. mdr. efter skat

Forskel i opgørelse af fattigdomsgrænse, par med to børn

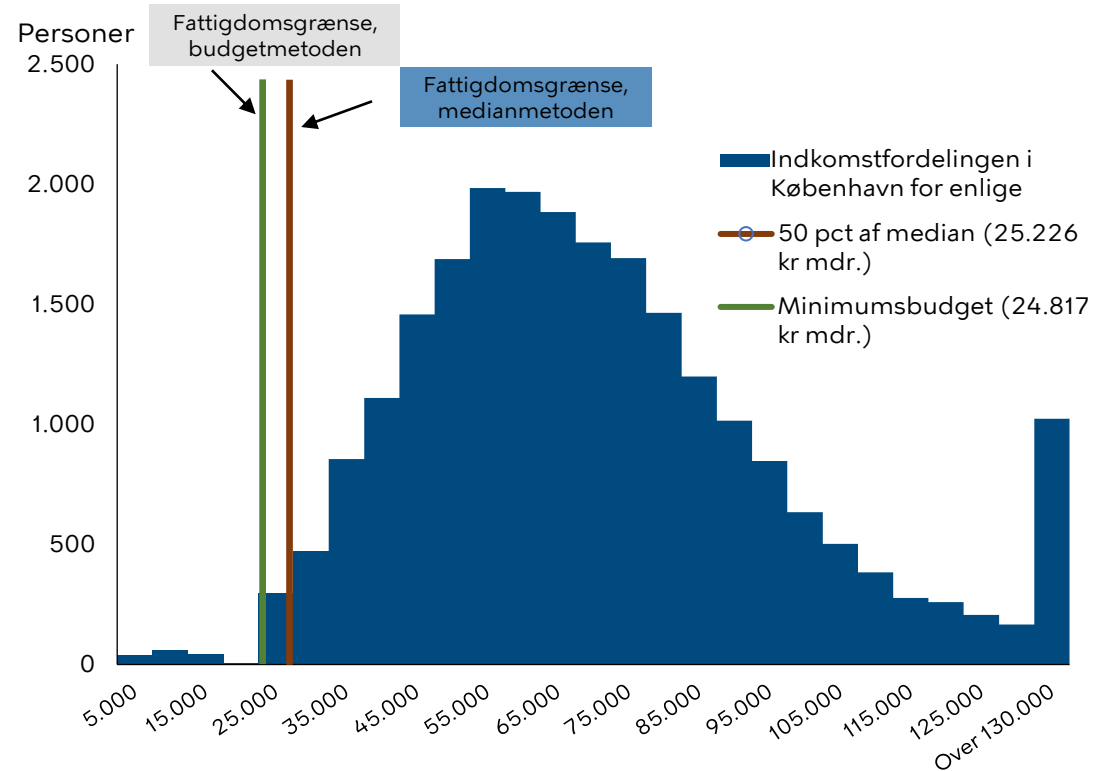
I budgetmetoden er fattigdomsgrænsen opgjøret ved at summere nødvendige udgifter for en familietype, mens fattigdomsgrænsen i medianmetoden er opgjøret relativt til indkomstfordelingen i samfundet. Trods meget forskellige tilgange er fattigdomsgrænserne næsten på niveau for et par med to børn.

Figur 16. Minimumsbudget for par med to børn i 2021

Fattigdomsgrænse budgetmetoden = 24.817 kr. pr. mdr. efter skat

Figur 17. Fordeling af månedlig indkomst samt fattigdomsgrænser for par med to børn i 2021

Fattigdomsgrænse medianindkomst: 25.226 kr. pr. mdr. efter skat